

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj –juli/srpanj 2014. godine**

Sarajevo, septembar/rujan 2014. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražaćkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	7
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	8
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	10
3.6. <i>Kredit</i>	10
3.7. <i>Berze</i>	11
4. Vanjski sektor.....	12
5. Strane direktne investicije.....	13

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Poplave u maju 2014. su prema dostupnim indikatorima očekivano oslabile ekonomsku aktivnost u BiH i zaustavile nastavak ekonomskog rasta od 2,7% ostvarenog u prvom kvartalu. To je dovelo do naglog pada standarda građana (prije svega u ugroženim područjima), pogoršanju fiskalne pozicije sektora vlade, te pogoršanju vanjskotrgovinskog bilansa. Prekidi proizvodnje u mnogim fabrikama i rudnicima su doveli do značajnog pada industrijske proizvodnje u maju u odnosu na april od 4,9%. Time je po svemu sudeći određeni broj radnika ostao bez posla na što upućuje naglo smanjenje prihoda od doprinosa na nivou BiH u maju od 11,9%. Ovo je dovelo do naglog slabljenja raspoloživog dohodka građana i poslovnih rezultata preduzeća što je rezultiralo padom neto priliva na JR UIO od 11,4%, te direktnih poreza (21,9% i neporeskih prihoda (15,1%).

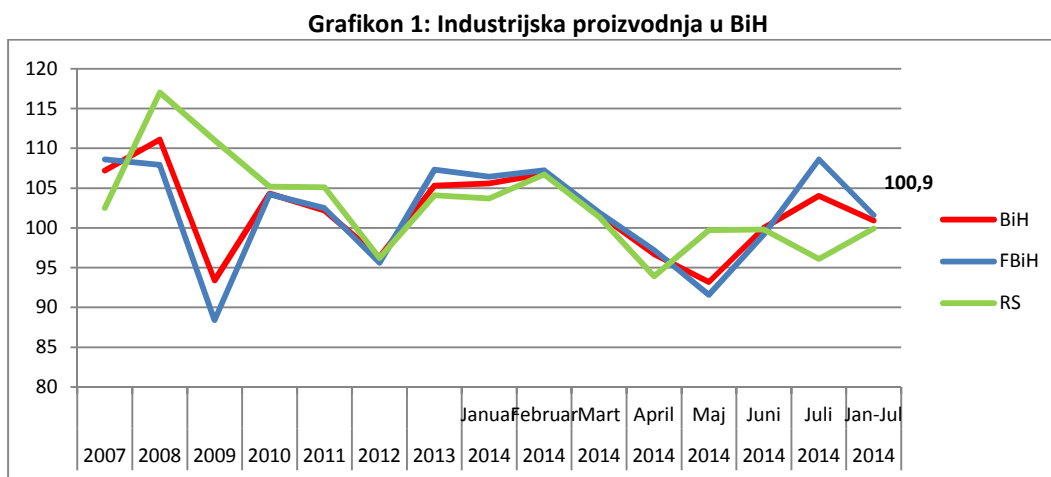
Naglim padom proizvodnje u maju je intenzivirano ranije započeto smanjenje robnog izvoza koji je u maju dostigao negativan godišnji rast od 9,4%. Time je dodatno pogoršan vanjskotrgovinski bilans obzirom na rast robnog uvoza u maju od 3,9%. Situacija se ni u junu nije značajnije popravila obzirom kada je tek zaustavljeno daljnje smanjenje industrijske proizvodnje i izvoza. Robni izvoz je čak zabilježio blagi porast vrijednosti od 1,4%.

Ipak, značajniji napredak je ostvaren tek u julu kada je robni izvoz rastao stopom od 5,9%, a industrijska proizvodnja 4% u odnosu na juli prethodne godine. Pored toga, trgovina na malo u julu takođe bilježi realni rast prometa od 2,3% što dodatno ukazuje na mogući početak pozitivnih kretanja u drugom polugodištu.

Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-juli 2014. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila blagi rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 0,9% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Ako se imaju u vidu ogromne štete od poplava koje je pretrpjela Bosna i Hercegovina i negativan trend koji je bio prisutan tokom drugog kvartala, ovo blago povećanje industrijske proizvodnje predstavlja pravo ohrabrenje kada je u pitanju bh privreda. Posmatrano po sektorima, najznačajniji doprinos rastu industrijske proizvodnje ostvaren je u prerađivačkoj industriji koja je u periodu januar-juli 2014. godine ostvarila povećanje proizvodnje od 5,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Sektor rudarstva također je dao pozitivan doprinos industrijskoj proizvodnji i u istom vremenskom periodu zabilježio je povećanje proizvodnje od 1,6%. S druge strane, sektor za proizvodnju električne energije koji je u prošloj godini bio glavni nosilac rasta ukupne industrijske proizvodnje tokom prvih sedam mjeseci zabilježio je pad proizvodnje od 13,2%. Ako se industrijska proizvodnja u BiH posmatra po entitetima za razliku od prethodnih mjeseci uočljive su određene razlike. Tako je FBiH prema preliminarnim podacima FZZS-a u periodu januar-juli 2014. godine zabilježila povećanje industrijske proizvodnje od 1,6%, dok je u RS u istom vremenskom periodu prema podacima RZSRS-a registrirana stagnacija od -0,1%.²

Izvor: Statističke institucije u BiH

1.2. Tržište rada u BiH

Broj zaposlenih lica u BiH u junu 2014. godine je iznosio 700,7³ hiljada, što je za 1,2% više u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Najznačajniji porast broja zaposlenih u posmatranom mjesecu u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima prerađivačke industrije, umjetnosti, zabave i rekreacije, administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH u junu 2014. godine je iznosila 43,8%⁴. Broj nezaposlenih lica u BiH u julu 2014. godine je smanjen za 0,8% g/g, i iznosio je 548,6 hiljada.

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, "Indeks obima industrijske proizvodnje za juli 2014. godine", 25.08.2014. godine.

² FZZS i RZSRS, mjesečna saopštenja industrijske proizvodnje za juli 2014.

³ Privremeni podatak. Izvor: BHAS

⁴ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage u BiH.

Prosječna neto plata u BiH u junu 2014. godine je iznosila 829 KM i nominalno je veća za 0,9% g/g. U pojedinim područjima djelatnosti je ipak registrovano smanjenje plata pri međugodišnjem poređenju. Najzapaženije smanjenje neto plata u junu 2014. godine u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnosti, zabave i rekreacije, te ostalih uslužnih djelatnosti. Prosječna penzija u BiH u julu 2014. godine je iznosila 353⁵ KM i veća je nominalno za 5% u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Minimalne penzije su iznosile 169,3 KM u RS i 326,2 KM u FBiH.

Tabela 1: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH⁶

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
I 2014.	692.234	557.314	838	352
II 2014.	693.155	556.892	822	352
III 2014.	695.785	552.452	826	352
IV 2014.	699.601	546.739	832	354
V 2014.	700.880	544.594	830	354
VI 2014.	700.659	545.362	829	353
VII 2014.	-	548.612	-	353
Stope rasta g/g				
I 2014.	0,4%	0,5%	1,1%	4,6%
II 2014.	0,8%	0,4%	0,8%	4,6%
III 2014.	1,4%	-0,2%	0,8%	4,6%
IV 2014.	1,3%	-0,5%	0,9%	5,3%
V 2014.	1,3%	-0,5%	-0,2%	5,3%
VI 2014.	1,2%	-0,5%	0,9%	5,1%
VII 2014.	-	-0,8%	-	5,0%

Izvor: BHAS, Entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Budžetski prilivi sa JR UIO nakon izmirenja obaveza vanjskog duga bilježe godišnje smanjenje od 2,8% u prvih sedam mjeseci 2014 godine. Ovo je rezultat blagog povećanja od 3,8% (g/g) u prvom tromjesečju nakon kojeg je uslijedio nagli pad od 10% u drugom kvartalu uzrokovan slabom ekonomskom aktivnošću uslijed elementarnih nepogoda. Konačno pad priliva je zaustavljen u julu kada je zabilježena stagnacija (rast 0,5% g/g). Iako bruto prilivi na JR bilježe tek neznatan godišnji pad od 0,4% u drugom tromjesečju, nagli rast povrata sa JR od 21,6% (g/g) u istom periodu je doveo do smanjenja neto priliva od 4,6%.

Prvi porast neto priliva nakon poplava je zabilježen u julu sa stopom od 3,7% (g/g). Ovo je prije svega posljedica smanjenja neto priliva PDV-a, ali i naglog smanjenja priliva na uvozne duhanske prerađevine, te smanjenja priliva od domaćih akciza na nafnu i naftne derivate. Situaciju je dodatno pogoršao porast obaveza izmirenja vanjskog duga od skoro 28,8% u prvih sedam mjeseci tako da je njihov udio u budžetskoj raspodjeli iznosio visokih 15%.

⁵ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

⁶ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za juli 2014. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije. Podaci o broju zaposlenih su revidirani.

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2013	2011	2012	2013	2014	2014				
	struktura				jan-jul	K1	K2	maj	jun	jul
Bruto prihodi - prikupljeno	100.0	6.3	-0.1	0.2	3.4	6.1	-0.4	-5.9	-5.5	7.6
Povrati	16.9	21.2	0.2	12.8	14.1	1.9	21.6	23.5	24.3	28.6
Neto prihodi - prikupljeno	83	4.0	-0.1	-2.1	1.2	7.1	-4.6	-11.4	-10.5	3.7
PDV	53	5.0	0.5	-1.9	0.8	9.5	-4.6	-10.6	-6.0	-4.9
Carine	4	-7.4	-18.5	-5.6	11.0	12.8	7.3	0.0	16.4	17.3
Akcize	22	7.9	2.8	-2.5	-1.0	4.2	-12.1	-23.3	-25.1	27.2
Putarine	5	-5.3	-1.3	-0.1	4.9	12.7	-0.7	-21.4	2.0	4.1
Ostali prihodi	0	-2.7	-1.7	1.9	8.6	-2.7	17.2	8.0	37.2	12.9
Neusklađeni prihodi	0	-67.2	-70.4	99.9	173.3	-79.8	-204.6	0.0	1.0	2.0
Raspoloživo za raspodjelu	100.0	6.3	0.0	0.1	3.2	6.6	-1.3	-8.2	-5.6	7.5
Minimalne rezerve	17.1	20.7	0.2	12.6	13.8	0.6	22.9	16.2	21.2	27.2
Budžeti	82.9	4.1	-0.1	-2.1	0.9	8.1	-5.9	-12.8	-10.3	3.8
Servisiranje vanjskog duga	11.6	12.9	37.2	47.5	28.8	50.9	14.8	17.6	7.6	69.6
FBiH	7.5	12.5	37.8	51.0	31.0	47.9	19.7	39.7	8.1	66.6
RS	4.0	13.7	36.1	41.1	24.4	56.5	5.2	-18.3	6.5	75.3
BD	0.0	-3.2	19.7	474.5	0.0			3.0	4.0	5.0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71.3	3.5	-2.8	-7.2	-2.8	3.8	-10.0	-16.3	-17.3	0.5
Institucije BiH	12.7	0.0	8.9	0.0	0.0	0.0	0.0	-4.8	5.0	0.0
FBiH	37.2	3.2	-6.0	-7.7	-4.2	5.6	-14.8	-22.1	-24.5	1.7
RS	18.9	5.9	-2.8	-11.0	-2.2	2.4	-6.8	-10.5	-19.0	-1.9
BD	2.4	4.9	-1.5	-2.9	0.3	9.7	-8.7	-18.8	-12.8	4.4

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Poreski i neporeski prihodi koji se prikupljaju na nivou entiteta su u julu po prvi put nakon majskih poplava zabilježili značajniji rast i to prije svega u FBiH. Naime, nakon naglog smanjenja prihoda u maju od 14% (g/g), prihodi su u junu povećani samo u FBiH i to za svega 2,4% (g/g) dok je u RS ponovo zabilježen pad (1,3%) u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Tek je u julu zabilježen ponovni rast u RS (mada skromnom stopom) od 1,9%, dok je u FBiH zabilježen značajan rast od 7,6% (g/g). Ovakvim kretanjima je rast prihoda od 7,7% iz prva četiri mjeseca znatno usporen, te je nakon sedam mjeseci stopa iznosila svega 4,5%.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-jul			RS jan-jul			BiH jan-jul		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2013	2014		2013	2014		2013	2014	
Direktni porezi	309.8	323.2	4.3	257.6	243.8	-5.3	567.3	567.0	-0.1
Porez na dohodak	159.1	167.3	5.1	146.7	134.1	-8.6	305.8	301.4	-1.4
Porez na dobit	100.1	104.3	4.2	90.9	90.1	-0.9	191.0	194.4	1.8
Porezi građana	49.8	50.9	2.1	13.5	12.3	-8.4	63.3	63.2	-0.1
Ostali porezi	0.7	0.7	-1.8	6.6	7.3	11.5	7.3	8.0	10.2
Ostale takse, kazne i naknade	262.0	281.2	7.3	176.8	217.7	23.1	438.9	498.9	13.7
Doprinosi	1,515.7	1,576.2	4.0	744.8	774.7	4.0	2,260.5	2,342.2	3.6
PIO	835.3	871.9	4.4	403.3	421.5	4.5	1,238.6	1,293.4	4.4
Zdravstvo	611.4	633.3	3.6	288.7	290.2	0.5	900.2	923.5	2.6
Nezaposleni	69.0	71.0	3.0	20.5	21.0	2.5	89.4	92.0	2.9
Dječija zaštita			-	30.1	30.9	2.8	30.1	30.9	2.8
Zapošljavanje invalida			-	2.2	2.3	3.5	2.2	2.3	3.5
Fond solidarnosti			-	0.0	8.7	...			...
UKUPNO	2,087.5	2,180.5	4.5	1,179.2	1,236.2	4.8	3,266.7	3,408.1	4.3

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u julu 2014. godine zabilježena deflacija od 0,9% g/g. U posmatranom mjesecu najznačajnija smanjenja cijena su bila u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, odjeće i obuće, stanovanja, vode, el. energije, plin i dr. energenata (tabela ispod). Najveći međugodišnji rast cijena u BiH u posmatranom periodu je zabilježen u odjeljku alkoholna pića i duvan (povećanje akciza na cigarete na početku 2014. godine).

Tabela 4: Indeksi potrošačkih cijena pojedinih odjeljaka – poređenje g/g (isti period prethodne godine)

Odjeljci	I	II	III	IV	V	VI	VII	I-VII
	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.	2014.
Hrana i bezalkoholna pića	96,0	95,8	95,8	96,3	96,0	95,8	97,5	96,2
Stanovanje, vodosnab., el. energ., plin i dr. energenti	99,9	99,9	99,9	99,6	99,8	99,6	99,6	99,7
Prevoz	99,4	98,5	98,4	99,1	100,1	99,9	100,0	99,3
Odjeća i obuća	94,8	95,0	94,7	95,2	95,4	95,1	93,3	94,8
Alkoholna pića i duvan	105,8	105,9	105,6	105,6	105,4	105,4	106,0	105,7
CPI ukupan indeks	98,5	98,4	98,4	98,6	98,7	98,6	99,1	98,6

Izvor: BHAS

3.2. Monetarni agregati

Rast gotovine izvan banaka i depozita koji ulaze u sastav novčane mase rezultirali su rastom ukupne novčane mase od 7,9% g/g. Za sedam mjeseci 2014. godine iznosila je 16,6 mlrd. KM. Rast gotovine izvan monetarnih vlasti i depozita banaka kod monetarnih vlasti također bilježe nastavak rasta na godišnjoj razini, pa je tako pričuvni novac u promatranom razdoblju zabilježio rast od 14,4% g/g i iznosio 6,9 mlrd. KM. Novčani multiplikator iznosio je 2,4196 i sporiji je od zabilježenog u istom razdoblju prošle godine zbog jačeg rasta pričuvnog novca g/g u odnosu na rast M2.

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)⁷

Godina	Mjesec	Pričuvni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	2	3	4	5	6=4+5
2014.	01.	6.277	6.603	9.452	16.056
2014.	02.	6.336	6.617	9.570	16.187
2014.	03.	6.307	6.665	9.489	16.155
2014.	04.	6.445	6.717	9.467	16.184
2014.	05.	6.434	6.796	9.578	16.374
2014.	06.	6.420	6.747	9.555	16.302
2014.	07.	6.852	6.913	9.667	16.580
Stope rasta g/g					
2014.	01.	9,6%	8,7%	7,6%	8,0%
2014.	02.	10,2%	8,8%	9,0%	8,9%
2014.	03.	11,8%	6,8%	6,8%	6,8%
2014.	04.	12,7%	7,3%	6,4%	6,7%
2014.	05.	11,7%	8,4%	6,9%	7,5%
2014.	06.	11,4%	7,8%	6,4%	7,0%
2014.	07.	14,4%	7,1%	8,4%	7,9%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječna obvezna pričuva

Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH za sedam mjeseci 2014. godine iznosio je 3,7 mlrd. KM i veći je za 21,2% g/g. Prosječne obvezne pričuve iznosile su 1,4 mlrd. KM, a višak iznad obvezne pričuve 2,3 mlrd. KM. Prosječna stopa obvezne pričuve iznosila je 8,6%, dok je implicitna stopa obvezne pričuve iznosila 23,1%. U promatranom razdoblju politika obveznih pričuva nije se mijenjala.

⁷ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Izvor: CBBiH.

Tabela 6: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5	6=5-4	7=4/3	8=5/3
2014.	01.	15.707	1.343	3.412	2.069	8,6%	21,7%
2014.	02.	15.696	1.342	3.403	2.061	8,6%	21,7%
2014.	03.	15.740	1.347	3.352	2.005	8,6%	21,3%
2014.	04.	15.678	1.341	3.367	2.026	8,6%	21,5%
2014.	05.	15.768	1.349	3.437	2.088	8,6%	21,8%
2014.	06.	15.784	1.349	3.423	2.074	8,5%	21,7%
2014.	07.	15.921	1.364	3.684	2.320	8,6%	23,1%
Stopa rasta g/g							
2014.	01.	5,3%	6,0%	13,8%	19,5%	-	-
2014.	02.	5,3%	5,9%	14,0%	20,0%	-	-
2014.	03.	5,7%	6,5%	13,9%	19,4%	-	-
2014.	04.	4,5%	5,2%	16,3%	25,1%	-	-
2014.	05.	4,5%	5,1%	15,0%	22,5%	-	-
2014.	06.	4,8%	5,2%	16,4%	25,0%	-	-
2014.	07.	5,7%	6,3%	21,2%	32,0%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Bruto devizne pričuve nastavile su rast i u sedmom mjesecu 2014. godine kada je zabilježen rast na mjesečnoj razini od 4,8%, dok je na godišnjoj razini zabilježen rast od 13,7%. I dalje najveće učešće u bruto deviznim pričuvama imaju investicije u vrijednosne papire (68,7%), a zatim slijede depoziti kod nerezidentnih banaka (27,8%), zlato (2,4%) i inozemna valuta u trezoru CBBiH (1%).

Tabela 7: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...8
2014.	01.	172	96	120	2.469	0	4.166	7.023
2014.	02.	182	3	58	1.976	0	4.728	6.947
2014.	03.	175	3	73	1.504	0	5.199	6.954
2014.	04.	175	5	93	1.533	0	5.272	7.078
2014.	05.	173	3	112	1.418	0	5.382	7.087
2014.	06.	183	3	59	1.439	0	5.459	7.144
2014.	07.	180	6	76	2.083	0	5.142	7.486
Stopa rasta g/g								
2014.	01.	-25,4%	2086,2%	207,7%	44,6%	-	-4,2%	11,0%
2014.	02.	-19,5%	22,7%	2,1%	11,5%	-	9,5%	8,9%
2014.	03.	-25,2%	22,8%	-3,0%	-33,2%	-	38,1%	9,8%
2014.	04.	-17,0%	-5,5%	-6,3%	-33,7%	-	40,6%	11,0%
2014.	05.	-14,2%	-20,9%	29,6%	-20,0%	-	24,2%	10,8%
2014.	06.	3,4%	-96,6%	18,8%	-17,1%	-	23,5%	10,5%
2014.	07.	-3,9%	16,9%	-18,9%	19,1%	-	13,0%	13,7%

Izvor: CB BiH

3.5 Depoziti

Ukupni depoziti za sedam mjeseci 2014. godine iznosili su 15,0 mlrd. KM. U odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježeno je povećanje od 1,4 mlrd. KM, odnosno 10,1%. Od tog iznosa 789,1 mil. KM odnosi se na povećanje depozita sektora stanovništva, dok preostali dio (581,9 mil. KM) pripada svim drugim sektorima zajedno. Depoziti sektora stanovništva u promatranom razdoblju iznosili su 8,8 mlrd. KM, odnosno 58,4% ukupnih depozita. Depoziti nefinancijskih poduzeća drugi su po veličini učešća u ukupnim depozitima (22,7%) i u promatranom razdoblju iznosili su 3,4 mlrd. Zatim slijede depoziti sektora opće vlade s 1,6 mlrd. KM, te depoziti ostalih sektora s 1,2 mlrd. KM. Na godišnjoj razini svi sektori bilježe rast što se može vidjeti i u tabeli ispod⁸.

Tabela 8: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2014.	01.	14.329,2	8.435,7	3.502,2	1.199,6	1.191,6
2014.	02.	14.445,8	8.449,2	3.482,3	1.288,2	1.226,1
2014.	03.	14.427,8	8.495,3	3.471,2	1.272,9	1.188,4
2014.	04.	14.436,7	8.589,8	3.359,8	1.312,9	1.174,2
2014.	05.	14.605,3	8.628,3	3.458,2	1.335,2	1.183,7
2014.	06.	14.522,4	8.690,7	3.350,3	1.292,0	1.189,4
2014.	07.	14.992,7	8.753,8	3.399,1	1.635,6	1.204,2
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	7,8%	9,7%	8,1%	-6,3%	9,8%
2014.	02.	8,8%	8,3%	9,7%	5,7%	13,5%
2014.	03.	7,1%	7,8%	6,0%	6,5%	6,3%
2014.	04.	7,4%	8,4%	1,4%	14,9%	10,7%
2014.	05.	7,9%	8,8%	3,6%	13,6%	8,7%
2014.	06.	7,8%	9,6%	0,9%	14,7%	8,5%
2014.	07.	10,1%	9,9%	1,7%	35,3%	9,0%

Izvor: CBBiH

3.6 Krediti u BiH

Ukupni krediti za sedam mjeseci 2014. godine iznosili su 16,7 mlrd. KM i veći su za 3,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Najveće učešće u ukupnim kreditima imaju krediti plasirani sektoru nefinancijskih poduzeća (49,7%) i krediti plasirani sektoru stanovništva (43,9%). Detaljan pregled iznosa kredita po sektorima i godišnje stope promjene dan je u tabeli ispod.

⁸ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali.

Tabela 9: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2014.	01.	16.375,7	7.053,7	8.330,3	903,3	88,5
2014.	02.	16.516,4	7.067,4	8.441,0	921,6	86,2
2014.	03.	16.624,1	7.152,8	8.453,6	929,6	88,2
2014.	04.	16.636,5	7.199,3	8.424,4	924,7	88,0
2014.	05.	16.727,5	7.262,3	8.434,8	943,7	86,7
2014.	06.	16.860,2	7.322,3	8.429,6	1.017,1	91,2
2014.	07.	16.764,6	7.357,4	8.335,0	981,6	90,6
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	3,2%	4,5%	1,7%	8,2%	-0,6%
2014.	02.	3,8%	4,7%	2,5%	10,5%	-3,4%
2014.	03.	3,8%	5,4%	2,0%	11,2%	-16,6%
2014.	04.	3,2%	5,8%	0,9%	8,6%	-20,5%
2014.	05.	3,5%	6,3%	0,7%	11,7%	-24,2%
2014.	06.	4,5%	6,5%	1,6%	20,1%	-20,5%
2014.	07.	3,9%	6,3%	0,8%	17,7%	-15,1%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze u BiH

Na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu julu 2014. godine ostvaren je promet u iznosu 38,5 miliona KM što čini 68,5% od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „SASE“ u mjesecu julu je veći 5,7 puta odnosu na promet u istom mjesecu u 2013. godini.

Na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu julu 2014. godine ostvaren je promet u iznosu od 17,7 miliona KM što čini 31,5% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „BLSE“ je veći 2 puta u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Ukupan promet u mjesecu julu na obje berze („SASE“ i „BLSE“) u iznosu od 56,3 miliona KM bilježi veći rast za 3,6 puta u odnosu na promet u istom periodu 2013. godine.

Tabela 10: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jul-12	3.697.237,92	35.925.527,05	39.622.765
Jul-13	6.696.618,36	8.877.932,69	15.574.551
Jul-14	38.522.840,55	17.752.984,13	56.275.825

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu julu 2014. godine sa vrijednostima u mjesecu julu 2013. godine zabilježen je pad od 2,1%, dok kapitalizacija na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu julu 2014. godine bilježi minimalan rast od 2,1% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu julu 2013. godine. Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze („SASE“ i „BLSE“) u julu 2014. godine bilježi minimalan pad od 0,2% u odnosu na vrijednosti u mjesecu julu 2013. godine.

Kapitalizacija u mjesecu julu 2012, 2013 i 2014. godine je iznosila:

Tabela 11: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jul-12	4.176.486.056,69	3.699.845.388,47	7.876.331.445,16
Jul-13	4.785.449.765,62	4.103.026.320,00	8.888.476.085,62
Jul-14	4.685.715.850,67	4.186.149.671,54	8.871.865.522,21

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

4. Vanjski sektor

Za prvih sedam mjeseci 2014. godine ukupna robna razmjena sa inostranstvom povećana je za 3,0% (g/g) u poređenju sa istim periodom prethodne godine. A posmatrano u poređenju sa prethodnim mjesecom uočava se skoro dvostruki porast. Ovo povećanje je rezultat značajnijeg porasta uvoza roba tokom posmatranog mjeseca, kao i nešto sporijeg rasta izvoza roba. Ovo je, takođe, dovelo i do povećanja trgovinskog bilansa tokom posmatranog mjeseca. Međutim, posmatrano na godišnjem nivou, pokazatelji su ostali nepromjenjeni: izvoz roba je neznatno smanjen, dok uvoz roba kao i trgovinski bilans bilježe povećanje. Detalji se mogu vidjeti iz tabele ispod.

Tabela 12: Vanjskotrgovinski promet u periodu I-VII 2014. godine

	I-VII 2014.	promjena u %				
		g/g	04/2014	05/2014	06/2014	07/2014
Izvoz roba u mil. KM	4.974.189	0,4	-0,9	-11,0	15,5	5,6
Uvoz roba u mil. KM	9.039.165	5,4	-3,0	2,7	-1,8	7,4
Trgovinski bilans u mil. KM	-4.064.975	12,8	-5,5	19,6	-17,8	9,6
Obim trgovinske razmjene u mil. KM	14.013.354	3,0	-2,3	-2,2	3,8	6,7
Pokrivenost uvoza izvozom u %	55,0	-	57,1	48,1	56,5	57,5

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Posmatrano u odnosu na prethodni mjesec, izvoz roba je smanjen za 9,8 p.p, iako je stopa rasta i dalje pozitivna. Posmatrano na godišnjem nivou stopa rasta je niska, ali još uvijek pozitivna. Iako je tokom zadnja dva mjeseca zabilježen značajniji rast proizvoda mineralnog porijekla, na godišnjem nivou i dalje bilježe smanjenje što se direktno odražava na kretanje ukupnog izvoza roba. Takođe, i smanjenje izvoza baznih metala značajnije usporava ukupan izvoz roba. Detaljniji pregled izvoza i uvoza roba dat je u tabeli ispod.

Tabela 13: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji u periodu I-VII 2014. Godine

Uvoz i izvoz dobara klasifikovani prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	UVOZ				IZVOZ				Pokriv enost uvoza izvozo m
	I-VII 2014	promjena u %			I-VII 2014	promjena u %			
	u 000 KM	g/g	juni/ maj 2014	juli/juni 2014	U 000 KM	g/g	juni/maj 2014	juli/ juni 2014	
TOTAL	9.039.165	5,4	-1,8	7,4	4.974.189	0,4	15,5	5,6	55,0%
01 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIV. PORIJEKLA	253.492	6,9	7,5	14,1	56.298	-27,1	20,2	23,4	22,2%
02 PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	389.798	0,9	7,9	17,5	68.158	30,2	11,4	73,2	17,5%
03 MASTI I ULJA ŽIVOT. PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	81.210	-18,4	-11,4	14,4	45.719	-18,5	24,5	-19,7	56,3%
04 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	787.909	-9,6	8,0	7,2	165.727	-15,0	8,8	2,9	21,0%
05 PROIZVODI MINER. PORIJEKLA	1.575.524	-7,1	-22,1	-13,5	524.620	-21,3	35,5	37,0	33,3%
06 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	859.928	-1,5	7,7	6,2	332.052	12,1	26,2	17,9	38,6%
07 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	537.601	13,7	-0,6	15,1	141.912	10,2	13,9	2,5	26,4%
08 KOŽA I KRZNO	302.121	29,1	0,8	-15,1	86.964	-15,6	38,8	-0,9	28,8%
09 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	106.876	10,2	5,3	12,3	369.474	20,9	13,2	3,5	345,7%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	217.301	8,4	0,9	17,7	126.008	-6,2	-33,0	17,3	58,0%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	563.959	25,8	1,6	-3,9	245.048	13,5	35,8	-0,7	43,5%
12 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	192.549	22,8	-4,2	-7,3	414.278	23,1	11,6	11,3	215,2%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MAT., KERAMIČKI PROIZ., STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	167.563	5,3	13,5	8,2	36.495	19,0	11,2	9,3	21,8%
14 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	8.794	25,1	26,6	-0,4	8.204	-71,0	-12,0	9,2	93,3%
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	823.851	6,7	-0,6	15,8	1.010.106	-8,2	18,8	-7,7	122,6%
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	1.282.211	23,2	8,9	28,2	548.539	10,6	13,2	-1,9	42,8%
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	585.310	7,1	-1,8	17,7	181.864	22,0	9,7	5,5	31,1%
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	102.682	3,3	29,5	3,6	9.623	-4,1	7,2	-15,0	9,4%
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	3.763	45,4	30,7	-27,2	38.466	11,8	28,4	12,9	1022,3%
20 RAZNI PROIZVODI	196.400	10,4	-10,5	-0,5	564.564	5,2	0,7	-1,4	287,5%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	289	162,4	69,0	90,4	69	47,9	-98,3	0,0	24,1%
98 NERAZVRSTANO	39	-19,3	-100,0	0	1	-93,1	0,0	0,0	1,7%

Izvor: Centralna banka BiH

Tokom jula mjeseca ukupan uvoz roba ponovo počinje da se povećava (7,4% m/m) što se odrazilo i na povećanje uvoza roba na godišnjem nivou (5,4% g/g). Od značajnijih uvoznih proizvoda jedino kod uvoza proizvoda mineralnog porijekla se bilježi smanjenje, dok ostale

značajne kategorije bilježe pozitivne stope rasta. Od značajnijih kategorija najviše se uvozilo mašina, aparata i električnih uređaja (28,2% m/m), transportnih sredstava (17,7% m/m) i baznih metala (15,8% m/m).

5. Strane direktne investicije u BiH

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) u drugome kvartalu iznose 19,18 miliona. Ukupna ulaganja u prvom polugodištu 2014. godine iznosila su 54,47 miliona KM što je manje za 67,1% nego u istim periodu u prošloj godini (prvo polugodište 2013. godine).

Tabela 14: Ulaganja po kvartalima u 2012., 2013. i 2014. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2012	-4,99	310,25	78,96	48,04
2013	98,51	67,17	27,57	94,52
2014	35,29	19,18		

Izvor: „MOFTER“

Najveća ulaganja u ovome periodu su od strane „UniCredit Leasing“ d.o.o. Sarajevo, „NLB Leasing“ d.o.o. Sarajevo, „Interkonzum“ d.o.o. Sarajevo te „Rudnik krečnjaka Vijenac“ d.o.o. Lukavac od strane turskog ulagača. Najveće povlačenje tj. smanjenje kapitala je kod firme „Argeta“ d.o.o. Sarajevo. Ulaganja u mjesecu julu iznose 142,9 miliona KM a najveće je ulaganje u „EFT“ d.o.o. Stanari i „Delhaize BH“ d.o.o. Banja Luka. Ukupno direktno strano ulaganje u BiH za prvih sedam mjeseci iznosi 197,4 miliona KM što iznosi povećanje 8,6% u odnosu na isti period prošle godine.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije, treba spomenuti da je 28.03.2014. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga „Standard & Poor’s“ potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo slijedeće

ZAKLJUČKE

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno na osnovu ostalih raspoloživih podataka, može se zaključiti da su kretanja u bh. ekonomiji u prvih sedam mjeseci 2014. godine bila pozitivnija (iako zaustavljena zbog poplava) u odnosu na prethodnu godinu, ali da je zbog trendova koji ukazuju na skroman ekonomski rast u okruženju, vremenskih nepogoda koje su pogodile BiH i zemlje okruženja, blagi rast industrijske proizvodnje u BiH te deflacije u BiH, potrebno poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, podršci izvozu i zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.